

Saker til behandling i kontrollutvalgets møte

tirsdag 24. februar 2009 kl 16.30

Møtet holdes i Kontrollutvalgets sekretariat Fr. Selmers vei 2

Utenom sakskartet vil Kommunerevisjonen gi en orientering om noen hovedstørrelser i bykasseregnskapet for 2008 og status for regnskapsrevisjonen.

Kart I

Sak	Side
9/09 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 20.01.2009	2
10/09 Rapport 2/2009 Nytt billettsystem - kontroll og oppfølging.....	2
11/09 Rapport 3/2009: Barnehageopptakene i 2008: Er søknadsbehandling og opptakene gjennomført som forutsatt?	4
12/09 Årsoppgjør for Kommunerevisjonen for 2008	6
13/09 Rapport 21/2006 Brukerorientering overfor ikke-vestlige innvandrere - Oppfølging.....	6
14/09 Rapport 10/2008 - Intern kontroll i og rundt TIPS - Statusrapport	7
15/09 Kontrollutvalgets årsmelding 2008.....	8
16/09 Årsoppgjør for kontrollutvalget for 2008	9

9/09

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 20.01.2009

Protokollen følger vedlagt

10/09

Rapport 2/2009 Nytt billettsystem - kontroll og oppfølging

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført utvidet selskapskontroll av kontroll og oppfølging av leveransen av nytt billettsystem til Kollektivtransportproduksjon AS (KTP AS).

Bystyret fattet vedtak om utvidet selskapskontroll første gang 07.12.2005 (sak 476) og senest 18.06.2008 (sak 259). Kontrollutvalget besluttet 23.01.2008 (sak 5) og 26.08.2008 (sak 75) at Sporveiens kjøp av nytt billettsystem skulle undersøkes videre basert på negative funn redegjort for i Kommunerevisjonens rapport nr 3/2008 *Anskaffelser i Kollektivtransportproduksjon AS*.

Kommunerevisjonen har undersøkt system, prosedyrer og praksis for kontroll og oppfølging av leveransen av nytt billettsystem.

Undersøkelsen har avdekket et markant skille i arbeidet med å kontrollere og følge opp leveransen ved årsskiftet 2005/2006. De negative funnene som presenteres i rapporten, er i hovedsak relatert til perioden fra kontraktsinngåelsen i september 2003 til utløpet av 2005.

Følgende forhold ved den gamle prosjektorganisasjonen er beheftet med negative funn:

- underdimensjonert intern prosjektorganisasjon, utilstrekkelig kompetanse og mangelfull organisasjonsstruktur
- ikke kvalitetsstyring av leveransen med utgangspunkt i eget, dokumentert kvalitetssystem
- ikke systematisk mottak, prosessering og rapportering av informasjon om milepæler, fremdrift, risiko, avvik, avvikslukking
- økende problemer i leveransen gjennom høsten 2005 avspeiles ikke tilstrekkelig i de sakene som ble lagt fram for styret

Ny prosjektorganisasjon i funksjon fra årsskiftet 2005/2006, har iverksatt tiltak som bidrar til å lukke påpekte avvik.

Kommunerevisjonen stiller spørsmål ved realismen i prosjekt nytt billettsystem når man ser de begrensede ressursene som i tidlig fase skulle følge opp og kontrollere anskaffelsen. Vi stiller også spørsmål ved realismen i de forutsetningene som lå til grunn for finansiering og prising av billettsystemet.

KTP AS og Byrådsavdeling for miljø og samferdsel har kommentert rapporten. Fra KTP AS vises det til sammenfall mellom Kommunerevisjonens konklusjoner og selskapets egne konklusjoner etter en intern evaluering av prosjekt nytt billettsystem. Byrådsavdelingen tar

rapporten til etterretning, og viser til at Kommunerevisjonen ikke har funnet grunnlag for å gi anbefalinger fordi iverksatte tiltak vurderes som hensiktsmessige.

Kommunerevisjonen har vurdert det slik at det ikke er noe ved innholdet i kommentarene som gir grunnlag for å endre vurderinger og konklusjoner i rapporten.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget har ved behandling av Rapport 2/2009 *Nytt billettsystem - kontroll og oppfølging* merket seg at ledelsen i Kollektivtransportproduksjon sammen med ny prosjektorganisasjon, har iverksatt adekvate tiltak med sikte på å styrke kontrollen og oppfølgingen av leveransen, herunder sette organisasjonen i stand til å ta i mot nytt billettsystem.

Men kontrollutvalget stiller seg kritisk til at selskapsledelsen og gammel prosjektorganisasjon ikke sørget for

- tidlig etablering av internt kvalitetsstyringssystem. Det kunne ha bidratt til å dempe risikoen for de problemene som prosjekt nytt billettsystem gradvis fikk gjennom siste halvdel av 2005.
- tettere oppfølging av leveransen med fokus på fremdrift, avvik og avvikslukking gjennom prosjektforløpet. Det ville raskere ha avdekket problemer under oppseiling, og likedan ha lagt til rette for nødvendige, korrigerende tiltak på tidligere tidspunkt.
- tidlig informasjon til styret om de økende problemene i leveransen gjennom høsten 2005. Det ville ha gitt styret mulighet for raskere inngripen.

Kontrollutvalget stiller seg også kritisk til det som synes å være manglende realisme i prosjekt nytt billettsystem når man ser de begrensede ressursene som i tidlig fase skulle følge opp og kontrollere anskaffelsen, og manglende realisme i de forutsetningene som lå til grunn for finansiering og prising av billettsystemet.

Nytt elektronisk billettsystem er en teknisk komplisert leveranse både på utstys- og programsiden, den er forbundet med betydelige kostnader, den berører i stor grad driftsselskapene (buss, bane og trikk) og den har direkte betydning for brukerne av offentlig transport i Oslo-regionen. Kontrollutvalget understreker viktigheten av at store prosjekter som kjøp og implementering av nytt billettsystem, kontrolleres og følges opp på systematisk måte og med tilstrekkelige ressurser. Et godt fungerende billettsystem er vesentlig for selskapets renommé, for sikring av billettinntekter og ikke minst for effektiv trafikkavvikling.

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret slutter seg til kontrollutvalgets vedtak ved behandling av rapport 2/2009 *Nytt billettsystem - kontroll og oppfølging*.

Nytt elektronisk billettsystem er en teknisk komplisert leveranse både på utstys- og programsiden, den er forbundet med betydelige kostnader, den berører i stor grad driftsselskapene (buss, bane og trikk) og den har direkte betydning for brukerne av offentlig transport i Oslo-regionen. Et godt fungerende billettsystem er vesentlig for selskapets renommé, for sikring av billettinntekter og ikke minst for effektiv trafikkavvikling.

Bystyret understreker viktigheten av at store leveranser som kjøp og implementering av nytt billettsystem, kontrolleres og følges opp på systematisk måte og med tilstrekkelige ressurser.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 09.02.2009

11/09

Rapport 3/2009: Barnehageopptakene i 2008: Er søknadsbehandling og opptakene gjennomført som forutsatt?

Saken gjelder:

Kommunerevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av bydelenes barnehageopptak i 2008. Revisjonen er oppsummert i rapport 3/2009 *Barnehageopptakene i 2008: Er søknadsbehandling og opptakene gjennomført som forutsatt?* Undersøkelsen er utført etter kontrollutvalgets vedtak om forvaltningsrevisjonsprosjekter 23.01.2008, sak 5. Undersøkelsen tilhører fokusområde *Brukertilpassede tjenester og myndighetsutøvelse* i *Overordnet plan for forvaltningsrevisjon*, jf bystyrets vedtak 18.06.2008, sak 259.

Det er bydelsdirektørene som er opptaksmyndighet til de kommunale barnehagene, og på undersøkelsestidspunktet var det 15 opptakskretser i Oslo kommune. Korrekt barnehageopptak er svært viktig av hensyn til rettssikkerhet, likebehandling og kommunens omdømme blant innbyggerne. Selv ved full barnehagedekning vil velfungerende opptak være vesentlig fordi det er grunn til å forvente at noen barnehager fortsatt vil være mer populære blant søkerne enn andre.

Kommunerevisjonens undersøkelse har omfattet samtlige bydeler, og rapporten er basert på informasjon innhentet fra flere kilder. Det er blant annet gjennomført intervjuer i alle bydelene, og i to bydeler er det gjennomført en grundigere stikkprøvekontroll på utvalgte områder.

Kommunerevisjonens vurdering er at bydelenes søknadsbehandling, supplerende opptak gjennom året og hovedopptaket på mange områder ble gjennomført slik det er forutsatt i regelverket i 2008.

Undersøkelsen har imidlertid også avdekket regelverksbrudd på enkelte områder og at bydelene i liten grad hadde etablert ordninger for kontroll av saksbehandlingen, for eksempel ved behandling av søknader om prioritet og ved den praktiske gjennomføringen av opptakene.

Undersøkelsen har videre avdekket at bydelenes ulike tolkninger av regelverket medførte forskjellsbehandling av søkerne mellom bydelene. Samlet mottok bydelene rundt 1 200 søknader om prioritet 1 (barn med nedsatt funksjonsevne/vedtak etter barnevernloven) og prioritet 2 (barn fra familier med store belastninger) de første åtte månedene av 2008. Søkere som i enkelte bydeler fikk innvilget søknad om prioritet 1 eller 2 ville på samme grunnlag få avslag i andre bydeler. I rapporten stilles det også spørsmål ved om det var korrekt av de to utvalgte bydelene å innvilge enkelte søknader om prioritet 2. Det var dessuten også store forskjeller mellom bydelene i involveringen av bydelsoverlegene ved behandling av søknader om prioritet 1 og 2.

I rapporten peker Kommunerevisjonen på at det vil være viktig å få på plass retningslinjer slik at det i ettertid er mulig å gå inn og kontrollere at søknadsbehandling og opptakene har vært korrekte. Det var for eksempel store ulikheter mellom bydelene med hensyn til arkivering av utgående brev, søkerlister og kapasitetsoversikter.

Det gis flere anbefalinger til korrigerende tiltak i rapporten både til byråden og til bydelene. Ved utformingen av anbefalingene har Kommunerevisjonen tatt hensyn til den nye barnehageforskriften som bystyret vedtok 28.01.2009, sak 13, ved at det utelukkende er gitt anbefalinger som også vil være relevante etter denne forskriften.

Kommunerevisjonen har mottatt høringsuttalelser fra Byrådsavdeling for kultur og utdanning og alle de 15 bydelene. Byrådsavdelingen gir uttrykk for at rapporten er nyttig og at den vil iverksette tiltak i tråd med Kommunerevisjonens anbefalinger som er rettet mot byrådsavdelingen. I flertallet av høringsuttalelsene fra bydelene blir det også meldt relevante tiltak basert på rapportens anbefalinger.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg Kommunerevisjonens konklusjoner i rapport 3/2009, og konstaterer at bydelenes opptak til de kommunale barnehagene på mange områder har vært gjennomført som forutsatt i 2008. Kontrollutvalget ser imidlertid alvorlig på de regelverksbrudd som er avdekket, og forskjellene mellom bydelenes regelverkstolkninger og praksis på sentrale områder. Kontrollutvalget merker seg at Byrådsavdeling for kultur og utdanning vil følge opp anbefalingene i rapporten. Slik oppfølging ser kontrollutvalget som avgjørende for å sikre etterlevelse av regelverket og likebehandling av søkere mellom bydelene. Kontrollutvalget vil understreke at lik forståelse av regelverket og likebehandling av søkere blir ytterligere aktualisert når Oslo kommune fra 01.03.2009 vil utgjøre én opptakskrets til de kommunale barnehagene, mens bydelsdirektørene fortsatt er opptaksmyndighet.

Kontrollutvalget tar for øvrig Kommunerevisjonens rapport 3/2009 *Barnehageopptakene i 2008: Er søknadsbehandling og opptakene gjennomført som forutsatt?* til orientering.

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bystyret merker seg at bydelenes barnehageopptak på mange områder har vært gjennomført som forutsatt i 2008. Men bystyret har også merket seg regelverksbrudd som er avdekket, og forskjellene mellom bydelenes regelverkstolkninger og praksis på sentrale områder. Bystyret forutsetter at Kommunerevisjonens anbefalinger i rapport 3/2009 *Barnehageopptakene i 2008* følges opp. Det er viktig for å sikre etterlevelse av regelverket og likebehandling av søkere mellom bydelene.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 10.02.2009 m/vedlegg

12/09

Årsoppgjør for Kommunerevisjonen for 2008

Saken gjelder:

Årsoppgjør 2008 består av årsberetning, årsregnskap og revisjonsberetning.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Oslo kommunes kontrollutvalg tar årsoppgjøret for Kommunerevisjonen for 2008 til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 13.02.2009 m/vedlegg

13/09

Rapport 21/2006 Brukerorientering overfor ikke-vestlige innvandrere - Oppfølging

Saken gjelder:

Kontrollutvalget behandlet 26.08.2008 (sak 74) Kommunerevisjonens oppfølgingsundersøkelse etter rapport 21/2006, og vedtok blant annet:

Kontrollutvalget må konstatere at helsestasjonstjenesten i Bydel Søndre Nordstrand i liten grad har gjennomført tiltak varslet etter undersøkelsen i 2006. Utvalget ber byråden for velferd og sosiale tjenester følge opp bydelens iverksetting av tiltak, og gi en skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget innen utgangen av 2008.

Byråden for velferd og sosiale tjenester har gitt tilbakemelding om byrådsavdelingens oppfølging av Bydel Søndre Nordstrands iverksetting av tiltak i brev til kontrollutvalget av 12.01.2009, jf. vedlegg. Bydel Søndre Nordstrand har lagt fram en plan for gjennomføring av tiltak og redegjort for status for gjennomføring av planen per 02.12.2008. Planen omfatter følgende:

- tiltak for innhenting av brukersynspunkter og bruk av tilbakemeldinger i tjenesteutviklingen
- ferdigstilling av serviceerklæring
- tilrettelegging av informasjon via oversettelser og bruk av tolk
- målrettede tiltak overfor ikke-vestlige innvandrere
- kompetanseutviklingstiltak i helsestasjonstjenesten

Ifølge brevet vil byrådsavdelingen følge opp bydelens gjennomføring av det planlagte arbeidet i 2009.

Byrådsavdelingen vil videre anbefale brukerundersøkelsen som ble gjennomført av helsestasjonene i fem bydeler i 2007 som standard for alle bydeler, i tråd med

Kommunerevisjonens anbefaling. Byrådsavdelingen varsler også at den vil ta initiativ til å spre kunnskap om Bydel Stovners serviceerklæring og fremgangsmåte for utarbeiding av den til helsestasjonstjenesten i alle bydeler.

Etter Kommunerevisjonens mening kan tiltakene som er varslet av Bydel Søndre Nordstrand, bidra til å gi bedre forutsetninger for brukerpåvirkning i tjenesteytingen og tilpasning av tjenestetilbudet på helsestasjonene i bydelen.

Kommunerevisjonen merker seg at Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester vil følge opp Kommunerevisjonens anbefalinger om spredning av eksempler på god praksis mht. brukerundersøkelse og serviceerklæring.

Bystyret vedtok 15.10.2008 (sak 389) å be byråden for velferd og sosiale tjenester følge opp Bydel Søndre Nordstrands iverksetting av tiltak og å gi en skriftlig tilbakemelding til helse- og sosialkomiteen innen utgangen av 2008. Byråden utkvitterte dette 03.02.2009 ved å sende helse- og sosialkomiteen kopi av sitt brev av 12.01.2009 til kontrollutvalget.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget merker seg at Bydel Søndre Nordstrand og Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester vil følge opp Kommunerevisjonens anbefalinger fra oppfølgingsundersøkelsen etter rapport 21/2006 *Brukerorientering overfor ikke-vestlige innvandrere i helsestasjonstjenesten*. Kontrollutvalget tar for øvrig saken til orientering. Saken avsluttes.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens innstilling datert 10.02.2009 m/vedlegg

14/09

Rapport 10/2008 - Intern kontroll i og rundt TIPS - Statusrapport

Saken gjelder:

Kommunerevisjonens rapport 10/2008 *Intern kontroll i og rundt TiPS* avdekket svakheter i intern kontrollen i og rundt fagsystemet TiPS. Rapporten ble behandlet i kontrollutvalget 23. 11.2008 (sak nr. 77) og utvalget vedtok blant annet:

Kontrollutvalget ber byrådet sikre seg at Kommunerevisjonens rapport følges opp av Boligbygg Oslo KF, og at en statusrapport oversendes revisjonen pr 01.01.2009.

Saken ble behandlet i byutviklingskomiteen 19.11.2008 og ble deretter sendt til bystyret til orientering. Bystyret behandlet saken 11.12.2008 (sak 441/08).

Boligbygg Oslo KF har oversendt statusrapport 22.12.2008. Foretaket melder at er det iverksatt et målrettet arbeid for å lukke alle avvik som har blitt avdekket; herunder:

- Det er utarbeidet forslag til nytt strategidokument.
- Organiseringen av IKT-funksjonen skal gjennomgås første halvår 2009 og sikkerhetskoordinator er utpekt.
- Ny sikkerhetskåndbok er under arbeid med sikte på implementering ca. 01.03.2009.
- Eksisterende risikomodell vil bli utvidet til også å bli benyttet for å vurdere IT-risiko.
- Samtlige brukeridenter er gjennomgått og brukermassen er korrigeret. Ny sletterutine er implementert.
- Avdekket passordsvakhet kan ikke repareres. Som en kompensierende kontroll logger man seg nå på TiPS via Windows sin innloggingsfunksjon.
- Det er inngått avtale med Norconsult om applikasjonsdrift av TiPS.
- Det er innført tre dagers frist for korrigering av feil som blir avdekket ved ajourholdskontroll.
- Maskinell integritetskontroll er implementert og tatt i bruk.
- Det er utarbeidet skriftlige rutiner for avstemminger mellom TiPS og eksterne systemer.

Det er Kommunerevisjonens inntrykk at statusrapporten omfatter alle påpekte forhold i rapport 10/2008.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar Boligbygg Oslo KF sin statusrapport om anbefalinger gitt i Kommunerevisjonens rapport 10/2008 *Intern kontroll i og rundt TiPS* til orientering.

Saken sendes byutviklingskomiteen.

Dokumenter innkommet:

- Kommunerevisorens insnstilling datert 05.02.2009 m/vedlegg følger vedlagt

15/09

Kontrollutvalgets årsmelding 2008

Saken gjelder:

Ifølge kontrollutvalgets reglement § 3, nr. 4 skal kontrollutvalget avgi årsmelding til bystyret om sin virksomhet.

Vedlagt følger forslag til melding for 2008.

Sekretariatslederen fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Kontrollutvalgets melding for 2008 tas til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Sekretariatslederens notat datert 16.02.2009 m/vedlegg

16/09

Årsoppgjør for kontrollutvalget for 2008

Saken gjelder:

Kontrollutvalget avgir i samsvar med reglementet for kontrollutvalget årsmelding til bystyret om sin virksomhet etter mønster av bystyrekomiteenes årsmeldinger. Årsmelding for 2008 fremmes til behandling til kontrollutvalgets møte 24.02.2009.

Årsberetningen i denne saken kommer i tillegg til ovennevnte melding og avgis i tilknytning til regnskapet i samsvar med byrådets rundskriv om årsberetninger for etater så langt det passer.

Kontrollutvalgets årsoppgjør for 2008 består av årsberetning, årsregnskap og revisjonsberetning.

Sekretariatslederen fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar årsoppgjøret for kontrollutvalget for 2008 til orientering.

Dokumenter innkommet:

- Sekretariatslederens notat datert 16.02.2009 m/vedlegg

Kontrollutvalgets sekretariat, 17. februar 2009

Reidar Enger
sekretariatsleder